

Uitslag enquête TOV-inventarisatie (PO)

In maart 2023 heeft LOWAN-po een vragenlijst gestuurd naar alle bij hen bekende Tijdelijke Onderwijs Voorzieningen (TOV's). Een TOV is een onderwijsvoorziening die alleen voor de Oekraïense leerlingen gestart mag worden wanneer er geen mogelijkheid is om deze leerlingen in een nieuwkomersklas of in het regulier onderwijs te plaatsen. Een TOV is aan regels gebonden. Voor meer informatie hierover verwijzen wij naar de 'Handreiking onderwijs voor kinderen en jongeren uit Oekraïne'.

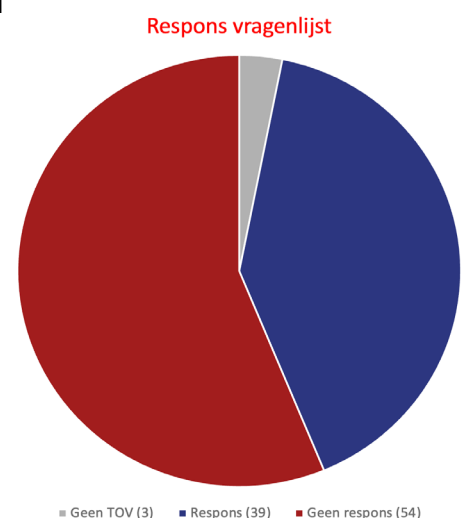
De TOV's draaien op het moment van het uitzetten van de vragenlijst bijna allemaal een jaar. Middels deze vragenlijst wil LOWAN de behoefte aan ondersteuning peilen, maar ook nagaan of de leerlingen doorstromen naar het reguliere onderwijs, wat de knelpunten zijn en wat de succeservaringen zijn.

Er zijn in totaal 96 vragenlijsten uitgestuurd, daarvan zijn er 39 ingevuld en van drie respondenten kwam de reactie dat ze geen TOV meer zijn. Dit is een totale respons van 44%.

De meeste TOV's zijn gestart in april en mei 2022 en de leerlingenaantallen variëren van 6 tot 146, verdeeld over 1 tot 6 groepen per TOV. De meeste (30) van deze TOV's zijn niet verbonden aan een nieuwkomersschool en bij 25 locaties zijn er (nog) geen leerlingen doorgestroomd naar een nieuwkomersschool of reguliere basisschool.

Uitdagingen en successen

Met behulp van de vragenlijst is nagegaan welke uitdagingen er speelden. Hieruit blijkt onder andere dat het vinden van (goed) personeel moeilijk was (13x), de leerlingen weinig motivatie hadden om Nederlands te leren (10x) en dat er sprake was van een langzame taalontwikkeling in het Nederlands (14x). Ook werden punten genoemd als frequente absentie, problemen met de bekostiging (duur van 1 jaar is te kort), soms grote culturele verschillen en het vaak ontbreken van Oekraïens sprekende hulpverlening, waardoor niemand de juiste hulp kon bieden aan zorgleerlingen.

Bij de vraag over succeservaringen werd genoemd dat wat eerder als knelpunt benoemd werd, nu juist als succes ervaren wordt. Bijvoorbeeld dat het lastig was om een team samen te stellen en onderlinge afstemming ingewikkeld was door het grote aantal parttimers, terwijl ze nu juist een hele mooie samenwerking hebben. Ook is de betrokkenheid van ouders gegroeid, hebben tien scholen het aanbod versterkt met steeds meer Nederlands onderwijs, al dan niet met vakdocenten. Het samenwerken met gemeenten, andere besturen en samenwerkingsverbanden wordt als zeer prettig ervaren. Twee TOV's hebben een constructief inspectiebezoek gehad en één TOV een bezoek van minister Wiersma. Ook zijn er leerlingen uitgestroomd naar het reguliere onderwijs, wat een succes bleek (4x).

“Wanneer leerlingen de overstap maken naar de reguliere groepen, hebben ze enorm veel motivatie om zich te ontwikkelen. Dan zijn het ook ‘gewoon’ kinderen die willen leren.”

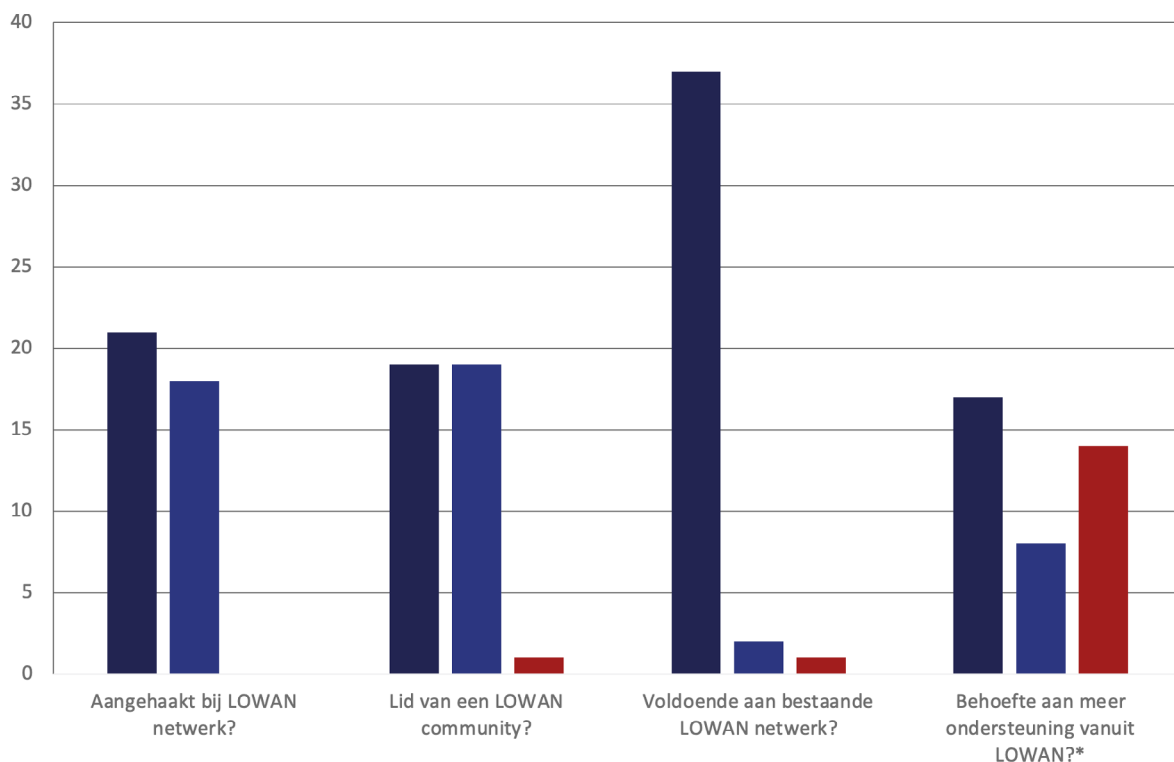
Tijdelijke onderwijsvoorzieningen moesten soms creatief zijn om betrokkenheid van ouders en leerlingen te vergroten. Genoemde voorbeelden hiervan zijn:

- Samen culturele feesten vieren.
- Elke 6 tot 8 weken een ouderavond organiseren om ouders te vertellen wat er speelt en gaat gebeuren.
- Een nieuwkomerscoördinator in de school aanstellen.
- Methodiek Stichting Leerkracht inzetten.

Veel respondenten gaven aan dat de leerlingen het fijn vinden om naar school te gaan en dat TOV's dankbaar zijn om deze leerlingen een veilige en gestructureerde omgeving te kunnen bieden (9x).

Contact met LOWAN

LOWAN wilde graag weten of medewerkers van de TOV's de weg naar ons weten te vinden en of er behoefte is aan ondersteuning of het opzetten van een netwerk.

Uit de reacties op de vraag of er behoefte is aan ondersteuning, is dit volgens de respondenten afhankelijk van het onderwerp. Er is onder andere behoefte aan ondersteuning rondom:

- financiële vragen, speciaal voor controllers;
- vakinhoudelijk sparren met elkaar (4x);
- de doorstroom naar een reguliere school;
- een training over het aanbieden van de Nederlandse taal, iemand die mee kan kijken in een specifieke setting;
- de doorgroei naar een nieuwkomersklas en de spreiding van leerlingen;
- het uitzoeken van gespecialiseerde hulp, bijvoorbeeld bij een trauma (2x), maar ook bij neurologische problemen of bij observaties van een Oekraïense leerkracht;
- bekostiging van leerlingen die voor het tweede jaar in Nederland zijn;
- scholing over de Nederlandse taal aan Oekraïense leerkrachten;
- scholing over onderwijs aan leerlingen ouder dan 9 jaar die nooit onderwijs hebben gehad.

Behoefte aan een TOV-netwerk?

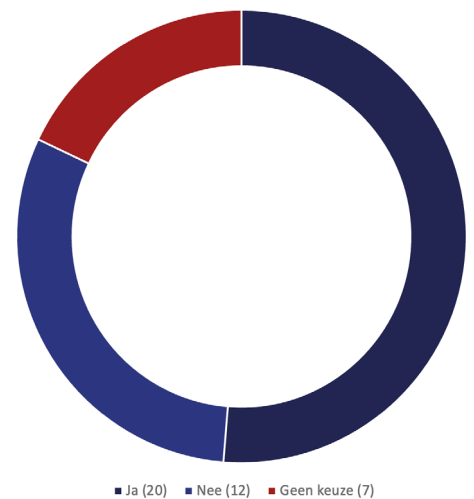
Er is gevraagd of er behoefte is aan het opzetten van een speciaal TOV-netwerk. Van de 20 respondenten die hier interesse in hebben, zijn er 9 die de voorkeur geven aan online ontmoetingen, 2 spreken liever fysiek af, 6 maakt het niet uit en 3 hebben hierin geen keuze gemaakt.

Enkele reacties:

- *“Alleen als het echt een netwerk zou zijn van ervaren directeuren. Niet allerlei functies door elkaar, dat vind ik lastig werken. Ik neem al deel aan een regionale groep rond TOV's, om elkaar verder te helpen.”*

- *“We maken deel uit van ‘Nieuwkomers in Noord’ en omdat we sinds 1999 nieuwkomers NT2 onderwijs geven, weten we de weg hierin wel te vinden. De expertise van de ervaren mensen wordt ingezet bij de nieuwe leerkrachten.”*

Behoefte aan netwerk voor TOV's?

Overige opmerkingen

Ten slotte zijn er nog een aantal opmerkingen geplaatst.

- *“Ik hoop van harte dat er een oplossing komt voor de start van financiering van het onderwijs voor een nieuwkomer, bij aanvang van het onderwijs in plaats van datum van aankomst in Nederland! Het is erg jammer dat de financiering voor vreemdelingen weer gewijzigd is, daar gaan we als nieuwkomersschool last van krijgen. Verder zou het erg zinvol zijn als de rijks financiering voor nieuwkomers voor twee jaar zou gelden, al vraag ik me wel af of je leerlingen ook het tweede jaar moet blijven isoleren in een nieuwkomersgroep, of dat ze dan, met steun, toch al beter in regulier onderwijs terecht kunnen. Of de langere financiering voor kinderen met speciale behoeften?”*

- *“Wij willen graag doorgroeien naar een Nieuwkomersschool. Ik zie mooie kansen doordat de locatie, expertise leerkrachten, leermaterialen aanwezig zijn.”*

- *“Ik maak mij zorgen over de datum van augustus 2024 omdat dan alle TOV leerlingen zullen moeten uitstromen. Wat doet dit met de wachtlijsten die er nu al zijn? Is het realistisch dat al deze leerlingen opgevangen kunnen worden in het reguliere onderwijs.”*

- *“We hebben korte lijntjes met Oekraïne klassen. Daar hebben we een gezamenlijke studiedag mee gehad. Fijn om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren.”*

Voorlopige resultatenanalyse

Wanneer de vragenlijsten binnenkwamen heeft LOWAN deze meteen geanalyseerd. Soms had een respondent een specifieke vraag die LOWAN direct heeft opgepakt.

Er kwamen veel reacties binnen over de doorstroom. Dit is wat landelijk veel speelt en wij hebben hierover twee webinars georganiseerd. Eén voor de doorstroom, gezien vanuit de nieuwkomerslocatie/TOV; 'Hoe organiseer je de overdracht en wanneer zijn leerlingen eraan toe om door te stromen?' Dit webinar is gepland op maandag 22 mei 2023. Het andere webinar is op maandag 12 juni 2023 voor de reguliere school; 'Hoe ontvang je de leerling, hoe lees je een OPP en hoe start je?' Ook staan er twee fysieke bijeenkomsten voor TOV's op de planning in de regio Noord. Exacte data zijn nog niet bekend.